"Siyasi Savaş Aracı Olarak Göç" ya da "Göçün silah olarak kullanılması" kavramları, **devlet ve devlet dışı aktörlerin siyasi, ekonomik veya askeri hedeflere ulaşmak için insan göçünü istismar etmelerini** ifade etmektedir. Küreselleşmenin uluslararası gücü yaydığı ve savaş ile barış arasındaki çizgiyi belirsizleştirdiği günümüz dünyasında, insan göçü birçok aktörün cephaneliğinde **aykırı bir silah haline gelmektedir**.

Bu makaleyi Spotify'da sesli olarak dinlemek için podcast'ine bu linkten ulaşabilirsiniz.

Bu taktik yeni olmamakla birlikte, kaynaklar konunun akademik alanda yeterince incelenmediğini belirtmektedir. Daha önceki çalışmalar genellikle göçün kök nedenlerine veya farklı göçmen türlerine odaklanmıştır. Kelly Greenhill gibi bazı akademisyenler bu alanı "**stratejik olarak tasarlanmış göç**" olarak etiketlemiş ve dört ana türünü belirtmişlerdir. Ancak kaynak tez, 2007-2016 yılları arasındaki vakaları inceleyerek **yedi farklı ve birbiriyle örtüşen göçü silah olarak kullanma varyantı** tespit etmiştir.

Bu makaleyi Youtube'da görüntülü olarak izlemek için videosuna bu linkten ulaşabilirsiniz.

Bu çalışma, göçün **siyasi, askeri ve ekonomik hedeflere ulaşmak için bir araç olarak nasıl kullanılabileceğini** araştırıyor. **Devlet ve devlet dışı aktörlerin** insan göçünü kendi çıkarları doğrultusunda manipüle ettiği çeşitli yolların incelenmesiyle, bu fenomenin **karmaşık dinamiklerini** ve 21. yüzyıl savaş aracı olarak artan rolünü anlamayı amaçlamaktadır. Yedi ana **silahlı göç varyantı** tanımlanmakta ve detaylandırılmaktadır: zorlayıcı, mülksüzleştirici, dışa dönük, ekonomik, beşinci kol, askerileştirilmiş ve propaganda/siyasi. Bu çalışma, **stratejiler geliştirmeye** ve bu tür taktiklerin yol açtığı **potansiyel güvenlik açıklarını azaltmaya** yardımcı olmayı hedeflemektedir.

1.1 Göçün Silah Olarak Kullanılması Varyantları

İşte kaynaklarda tartışılan göçün silah olarak kullanılması varyantları:

1.1.1 Zorlayıcı (Coercive):

- Bu varyant, bir aktörün hedef ülkeden **davranış değişikliği veya taviz elde etmek amacıyla insan göçünü kullanması veya kullanmakla tehdit etmesidir**. Tehdidin maliyeti, hedefin uyum sağlamasının maliyetinden yüksek olduğunda etkili olur.
- **Örnekler**:
  - **AB ile Türkiye Arasındaki Göçmen Krizi**: Türkiye'nin AB'ye göçmen akışını kontrol etme yeteneği, AB'yi mali yardım sağlamaya ve vize serbestisi gibi tavizler vermeye zorlamıştır. Bu durum, her iki tarafın da birbirini tavize zorlaması halinde en kötü senaryonun ortaya çıkabileceği bir "tavuk oyunu" olarak modellenmiştir.
  - **Fidel Castro'nun Mariel Tekne Akışı**: 1980'de Castro'nun 100.000'den

fazla Kübalı göçmeni (suçlular ve zihinsel engelliler dahil) Florida'ya göndermesi, ABD'den dış politika tavizleri almasını sağlamıştır.
    - **İran'ın Afganistan'a Karşı Kullanımı**: İran, Afgan mültecileri geri göndermekle tehdit ederek Afganistan üzerinde nüfuzunu sürdürmüştür.
- **Hedefin Hassasiyeti**: Demokratik uluslar, kamuoyu nedeniyle zorlayıcı göçe karşı daha hassas olabilirken, otoriter hükümetler, içeriden gelen baskı riskinin az olması nedeniyle genellikle daha az savunmasızdır.

1.1.2 Mülksüzleştirici (Dispossessive):

- Bu varyant, bir aktörün **hedef gruptan toprak veya kaynakları ele geçirmek amacıyla göçü kullanmasıdır**. Bu, etnik, politik veya ekonomik bir tehdit olarak görülen bir hedef grubun tasfiyesini içerebilir.
- **Örnekler**:
    - **İsrail'in Batı Şeria'daki Yerleşimleri**: İsrail'in 1967 Arap-İsrail Savaşı'ndan bu yana Batı Şeria'da yerleşim yerleri kurması, tartışmalı toprakları ele geçirmek ve gelecekteki bir Filistin devletinin yaşanabilirliğini azaltmak için mülksüzleştirici göçün etkili bir örneğidir.
    - **IŞİD'in Etnik Temizliği**: 2014 yılında IŞİD, Kuzey Irak'ta Ezidilere ve diğer gayrimüslim Sünni olmayan nüfusa karşı sistematik bir etnik temizlik kampanyası yürütmüş, binlerce kişiyi öldürmüş ve yüz binlercesini yerinden etmiştir.

1.1.3 Dışa Dönük (Exportive):

- Bu varyant, yönetimdeki birimlerin, **iktidarı pekiştirmek veya rakipleri istikrarsızlaştırmak amacıyla muhalif grupları sınır dışı etmesi veya bir nüfusu yerinden etmesidir**.
- **Örnekler**:
    - **Tutsi'ye Karşı Hutu**: Ruanda soykırımının ardından, Tutsi isyancı güçleri, Kongo'nun Kuzey Kivu eyaletindeki yaklaşık 370.000 Hutuyu veya Sünni olmayan Tutsi yerleşimcileri zorla yerinden etmiştir.
    - **İran'ın Afganistan'a Karşı Kullanımı**: İran, Afganistan'daki operasyonları istikrarsızlaştırmak amacıyla Afgan göçmenlerin akışını kontrol ederek bu tekniği kullanmıştır.

1.1.4 Ekonomik (Economic):

- Bu varyant, bir aktörün, **ekonomik kazanç elde etmek için ekonomik göçmenlerin veya yerinden edilmiş sivillerin giriş veya çıkışını kullanmasıdır**.
- **Alt Varyantlar ve Örnekler**:
    - **Ucuz İşgücü Sömürüsü (Birleşik Arap Emirlikleri)**: BAE'nin Kafala sistemi aracılığıyla göçmen işçileri (işgücünün %95'i) sömürmesi, düşük maliyetli işgücü sağlamıştır.

- **Zorla İşgücü İhracatı (Kuzey Kore)**: Kuzey Kore, uluslararası yaptırımları aşmak ve gelir elde etmek için on binlerce vatandaşını Çin ve Rusya gibi ülkelere kölelik benzeri koşullarda çalışmaya göndermektedir.
- **Mülteci Sayılarının Abartılması (Haşimi Ürdün Krallığı)**: Ürdün hükümeti, uluslararası finansal yardımı maksimize etmek için Irak Savaşı sırasında ülkesindeki Iraklı mülteci sayılarını abartmıştır.
- **Para Transferleri / Diaspora Vergisi (Eritre)**: Eritre'nin otoriter hükümeti, yurtdışındaki vatandaşlarından %2 vergi alarak önemli bir döviz kaynağı elde etmektedir.

1.1.5 Beşinci Kol (Fifth Column):

- Bu varyant, uzun vadeli bir strateji olup, bir aktörün **hedef hükümeti zayıflatmak için göçmenleri hedef ülkenin topraklarına göndermesi (veya o topraklarda bulunan sempatizanları işe alması)** anlamına gelir. Bu, açık askeri operasyon desteklerinden casusluk veya işçi grevlerine kadar değişebilir.
- **Örnek**:
  - **Çin'in Tayvan'a Karşı Kullanımı**: Çin Komünist Partisi'nin (ÇKP), Tayvan'ın bağımsızlık arayışları karşısında, Hong Kong'daki stratejisine benzer şekilde, Tayvan'a göçü ve oradaki sempatizanları kullanarak Tayvan politikalarını ve seçimlerini etkilemeye çalıştığı şüphesi bulunmaktadır.

1.1.6 Militarize Edilmiş (Militarized):

- Bu varyant, düşman operasyonlarını bozmak veya askeri muhaliflere verilen desteği azaltmak için **nüfusun zorla yerinden edilmesini içerir**. Ayrıca, hedefin topraklarına göçmenlerin sızdırılmasını veya yerinden edilmiş sivillerin (çoğu zaman zorla) ek insan gücü olarak askere alınmasını da içerebilir.
- **Örnekler**:
  - **İnsan Gücü Olarak Kullanım (FARC, İran)**: Kolombiya Devrimci Silahlı Kuvvetleri (FARC) ve Zeta karteli gibi gruplar, zorla çocuk askerleri veya göçmenleri narkotik kaçakçılığı veya yasa dışı faaliyetler için kullanmıştır. İran, Suriye'de IŞİD'e karşı savaşmak için Afgan mültecileri hem gönüllü hem de zorla askere almıştır.
  - **Sızma (ISIS)**: IŞİD militanlarının, göç krizlerini kullanarak sığınmacı kılığına girip Avrupa'ya sızma girişimleri, bu varyantın bir örneğidir.
  - **Düşmanı Bozma / Desteği Kesme (Rusya ve Suriye)**: Rus ve Suriye güçlerinin Suriye'de ayrım gözetmeksizin bombalama yapması, halkın büyük ölçekte yerinden edilmesine neden olmuş ve bu yerinden edilmiş kişilerin Ürdün ve Türkiye gibi Esad rejimine karşı olan ülkelere göç etmesi, bu ülkeleri mülteci kriziyle başa çıkmaya zorlayarak kaynaklarını Esad'a karşı kullanmalarını engellemiştir.

1.1.7 Propaganda/Siyasi (Propaganda/Political):

- Bu varyant, **siyasi meşruiyeti artırmak, bir rakibin siyasi nüfuzunu azaltmak veya gelecekteki eylemleri haklı çıkarmak için göçü kullanmaktır**. Aktörler genellikle göçle ilgili propagandayı bilgi operasyonlarına dahil ederler.
- **Örnekler**:
  - **Pasaportlaştırma (Rusya – Gürcistan/Kırım)**: Rusya, 2008'deki Rusya-Gürcistan çatışmasında Güney Osetya'da ve 2014'te Kırım'da "pasaportlaştırma" tekniğini kullanarak bölge sakinlerine Rus pasaportu vermiş ve Rus vatandaşlarının sayısını artırmıştır. Bu "sanal göçü" askeri eylemlerini meşrulaştırmak için kullanmıştır.
  - **Uluslararası Propaganda (Rusya – Ukrayna)**: Rusya, Ukrayna'dan Rusya'ya sığınma arayan göçmenlerin sayısını abartarak (resmi verilerin aksine çok daha yüksek sayılarla) uluslararası toplulukta bir göç krizi algısı yaratmış ve Ukrayna'dan Rusya'ya uluslararası desteği kaydırmaya çalışmıştır.

1.2 Gelecekteki Sonuçlar ve Tehditler

Kaynaklar, göçün silah olarak kullanılmasının, aktörlerin siyasi, askeri veya ekonomik hedeflere ulaşmak için **konvansiyonel savaşa etkili bir alternatif** olduğunu belirtmektedir. Gelecekte, biyolojik tehditlerin göçle birleştirilebileceği endişesi de dile getirilmiştir. Örneğin, saldırganların bir nüfusu hızla tahrip etmek yerine, göçmenleri veya yerinden edilmiş kişileri uzun vadeli bir yaklaşımla sterilize edebileceği (biyoteknoloji kullanarak) veya enfekte edebileceği belirtilmiştir.

1.3 Öneriler

ABD hükümetinin göçün silah olarak kullanılmasına karşı kırılgan olduğu ve bu kırılganlığı azaltmak için adımlar atılması gerektiği belirtilmiştir. Bu öneriler arasında şunlar yer almaktadır:

- **Silah Haline Getirilmiş Göçün Etkisini Değersizleştirmek**: Göçün silah olarak kullanılmasına karşı çıkmanın maliyetini azaltmak ve proaktif göç politikaları uygulamak.
- **Uluslararası Sorunların Olduğu Alanlarda İçsel Korkuları İstismar Etmek**: Potansiyel rakipleri zorlayıcı göç yoluyla hedef almak için farklı eylem planları hazırlamak.
- **Uluslararası İşbirliğini Geliştirmek**: Bilgi paylaşım yeteneklerini artırmak ve NATO veya Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşlar aracılığıyla müttefiklerle işbirliği yapmak.

Göçün siyasi savaş aracı olarak kullanılması, **bir orkestranın farklı enstrümanları**

kullanarak uyumlu bir tehdit senfonisi çalmasına benzer. Her bir göçmen akışı veya tehdidi, tek başına basit bir nota gibi görünebilir, ancak aktörler bunları bir araya getirerek, hedefin siyasi istikrarını bozmak, ekonomik kaynaklarını tüketmek veya uluslararası imajını manipüle etmek gibi karmaşık ve yıkıcı bir kompozisyon yaratabilirler. Bu, sadece bir göç krizi değil, aynı zamanda uluslararası ilişkiler sahnesinde ustaca düzenlenmiş bir güç gösterisidir.

1.4 Sonuç

"Son yıllarda, silahlanmış göç, aktörlerin siyasi, askeri veya ekonomik hedeflere ulaşmak için geleneksel savaşa etkili bir alternatif olduğunu kanıtlamıştır." Bu eylemler genellikle fark edilmez veya diğer olayların gölgesinde kalır, ancak etkileri küçümsenmemelidir. Teknolojiye erişim yaygınlaştıkça ve meydan okuyanlar düşmanları dolaylı olarak hedeflemenin yeni yollarını keşfettikçe, uluslararası toplumun "silahlanmış göç yelpazesi boyunca birbirlerine meydan okumaya devam etmelerini ve aynı zamanda birbirlerini daha etkili bir şekilde hedeflemek için yeni yenilikçi alt varyantlar aramalarını" beklemelidir. ABD hükümeti, uluslararası işbirliğini geliştirerek, yerel korkuları kullanarak ve göçün silahlanmasının etkilerini azaltarak bu tehditlere karşı konumunu güçlendirebilir.

1.5 Anahtar Terimler Sözlüğü

- **Asimetrik Savaş:** Farklı güçlere sahip rakipler arasındaki çatışma, daha güçlü tarafın zayıflıklarını sömürmek için daha zayıf tarafın geleneksel olmayan taktikleri kullandığı durumlar.
- **Kardinal Değerler:** Oyun teorisinde, bir aktörün bir hedefe atfettiği sayısal değer, farklı hedefler arasındaki tercih yoğunluğunu yansıtır.
- **Zorlayıcı Göç:** Meydan okuyan kişinin bir hedeften davranış değişikliği veya imtiyaz elde etmek için insan göçünü bir dış politika aracı olarak kullanması veya kullanma tehdidinde bulunması.
- **Rekabetçi Kontrol:** David Kilcullen'in bir teorisi, silahlı bir grubun kasıtlı olarak bir bölgede anlaşmazlıklar yaratıp sonra bunları çözmek için adım atarak yerel nüfustan sadakat kazanma sürecini açıklar.
- **Diaspora Vergisi:** Bir ülkenin kendi toprakları dışında yaşayan vatandaşlarına uyguladığı bir vergi, genellikle zorlayıcı taktiklerle uygulanır.
- **Yerinden Edilmiş Siviller (IDP'ler):** Uluslararası bir sınırı geçmeden kendi ülkeleri içinde yerinden edilen kişiler, genellikle çatışma, şiddet veya doğal afetler nedeniyle.
- **Mülkiyeti Elden Çıkartma Göçü:** Bir meydan okuyan aktörün göçü, hedef gruptan toprak veya kaynakları ele geçirme aracı olarak kullandığı bir varyant.
- **Ekonomik Göç:** Bir meydan okuyan aktörün ekonomik kazanç elde etmek için ekonomik göçmenlerin veya yerinden edilmiş sivillerin giriş veya çıkışını kullandığı bir varyant.
- **Eritre Diaspora Vergisi:** Eritre hükümetinin yurtdışındaki vatandaşlarından %2'lik gelir vergisi topladığı ve ödenmemesi durumunda temel belgeleri alma veya iç yatırımlara katılma yeteneğini etkilediği bir örnek.

- **Etnik Temizlik:** Bir hedef grubun etnik, siyasi veya ekonomik tehdit olarak kabul edilmesi nedeniyle tasfiyesi.
- **İhracatçı Göç:** Bir meydan okuyan aktörün gücü pekiştirmek için muhalif bir hedef grubu sınır dışı ettiği veya bir düşmanı siyasi olarak istikrarsızlaştırmak için bir nüfusu yerinden ettiği bir varyant.
- **Beşinci Kol:** Meydan okuyan kişinin hedef hükümeti zayıflatmak için hedef bölgeye göçmen gönderdiği (veya bölgedeki sempatizanları topladığı) uzun vadeli bir strateji.
- **Oyun Teorisi:** Aktörlerin rasyonel kararlar alarak birbirleriyle stratejik olarak nasıl etkileşimde bulunduklarını analiz etmek için kullanılan matematiksel bir çerçeve.
- **Küreselleşme:** Uluslararası gücü yayan ve savaş ile barış arasındaki çizgiyi bulanıklaştıran dünya çapında etkileşim ve entegrasyon süreci.
- **Hibrit Savaş:** Geleneksel askeri yöntemleri, düzensiz savaşları ve siber saldırıları içeren birleşik bir savaş türü.
- **Intergovernmental Organizations (IGO'lar):** Uluslararası çıkarlara hizmet etmek için ulus-devletler tarafından kurulan kuruluşlar (örn. AB, BM).
- **Kafala Sistemi:** Başta Birleşik Arap Emirlikleri olmak üzere birçok Körfez ülkesinde kullanılan, göçmen işçilerin yasal statülerini ve vizelerini bir yerel sponsora bağlayan bir sponsorluk sistemi.
- **Mariel Tekne Kaldırma:** 1980'de Fidel Castro'nun Küba'dan 100.000'den fazla Kübalı göçmeni (suçlular ve zihinsel engelliler dahil) ABD'ye göndererek dış politika tavizleri elde etmeye zorladığı bir olay.
- **Militarize Göç:** Nüfusların düşman operasyonlarını bozmak veya askeri muhaliflere verilen desteği azaltmak için zorla yerinden edildiği bir varyant. Ayrıca hedef topraklara sızmayı veya yerinden edilmiş sivillerin askere alınmasını da içerebilir.
- **Nash Dengesi:** Oyun teorisinde, her oyuncunun diğer oyuncuların stratejileri verildiğinde kendi stratejisini tek taraflı olarak değiştirmesi için hiçbir teşviki olmadığı bir strateji seti.
- **Ordinal Değerler:** Oyun teorisinde, seçeneklerin tercih sırasına göre sıralanması, ancak tercihler arasındaki mesafeyi niceliksel olarak göstermez.
- **Pareto Optimal:** Oyun teorisinde, hiçbir oyuncunun diğer oyuncuyu kötüleştirmeden daha iyi duruma gelemeyeceği bir durum.
- **Pasaportlaştırma:** Bir ülkenin, etki alanındaki diğer ülkelerde yaşayan insanlara vatandaşlık vermesi ve kendi vatandaşlarının sayısını artırması politikası, genellikle askeri müdahaleyi haklı çıkarmak için kullanılır.
- **Siyasi Savaş:** Bir düşmanın siyasi iradesini etkilemek için, açık askeri çatışma dışında, ulusal güç enstrümanlarının (diplomatik, bilgilendirme, askeri, ekonomik) tamamının veya bir kısmının kullanılması.
- **Propaganda/Siyasi Göç:** Bir meydan okuyan aktörün siyasi meşruiyeti artırmak, bir düşmanın siyasi nüfuzunu azaltmak veya gelecekteki eylemleri haklı çıkarmak için göçü kullandığı bir varyant.
- **Mülteci:** Zulümden kaçmak için kendi ülkesini terk eden ve başka bir ülkede koruma arayan kişi.
- **Transnational Criminal Organizations (TCO'lar):** Birden fazla ülkenin sınırlarını aşan suç faaliyetleri yürüten gruplar (örn. uyuşturucu kaçakçılığı örgütleri).

- **Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) İş Gücü Sömürüsü:** BAE'nin Kafala sistemi aracılığıyla çok sayıda göçmen işçiyi istihdam etmesi ve genellikle yabancı işçilerin suiistimal edilmesine ve ikinci sınıf vatandaş olarak muamele görmesine yol açması.
- **Şiddet İçeren Aşırılık Yanlısı Örgütler (VEO'lar):** Siyasi, ideolojik veya dini hedeflere ulaşmak için şiddeti kullanan gruplar (örn. IŞİD, El Kaide).
- **Silahlandırılmış Göç Spektrumu:** Göçün stratejik olarak mühendislik edilmesinden (kasıtlı olarak göçün başlatılması) göç olaylarının fırsatçı bir şekilde sömürülmesine kadar uzanan bir süreklilik.